P1

Perspectieven

Indiener: Partijbestuur (Het bestuur)

Titel: **Perspectieven van de revolutionair socialistische partij voor 2026**

Voorsteltekst

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2

Inleiding 3

Internationale analyse 3

Nederland 10

De beweging 13

Inleiding

De afgelopen jaren heeft de mondiale arbeidersklasse te maken gekregen met steeds heviger wordende crisissen. De effecten van de crisis in 2008 zijn verergerd door de coronacrisis, waarbij de staten in het mondiale noorden de staatsschuld op lieten lopen en investeerden in gigantische projecten om een nieuwe economische crisis af te wenden. Tegelijkertijd zagen we de opkomst van grote internationale spanningen op economisch gebied. In 2018 werd al gesproken van een handelsoorlog tussen China en de VS, een situatie die enkel verergerd is. Ook op militair gebied is de situatie verslechterd. Want alhoewel de oorlog in Oekraïne bijna ten einde lijkt, gaat de genocide in Palestina door en

bereiden de westerse landen zich voor op een grotere confrontatie.

Dit alles behoeft grondige analyse. Daartoe dient deze perspectieventekst. Alhoewel deze perspectieventekst niet alles uiteen kan zetten, probeert het genoeg analyse te bieden om onze standpunten te duiden. Het is daarbij belangrijk dat de partij dit document als een gezamenlijke tekst ziet, waarbij partijleden hun expertise inzetten om zaken te verduidelijken of te corrigeren. Dit betreft enkel de zaken ‘buiten de partij’. De interne aangelegenheden worden beschreven in het jaarverslag of de jaartaken.

Uit de analyses die worden gedaan in deze perspectieventekst volgen logischerwijs conclusies over prominente thema’s waar de partij mee aan de slag gaat en taken die de partij zal prioriteren. Hierbij gaat het vooral om werking in de vakbond en antimilitarisme als thema. Hoe de partij dit invult wordt uitgediept in de jaartaken..

Internationale analyse

De kapitalistische wereldorde is meer verdeeld dan ooit, zowel in rijkdom als in de verdeling van arbeid en wereldhandel.

Sinds de jaren 80 vindt er een groeiend proces plaats om zo veel mogelijk arbeid te exporteren vanuit het Imperiale Centrum naar de Periferie in het mondiale zuiden, door nieuwe mogelijkheden in productie en transport. De uitvinding van gestandaardiseerde scheepscontainers, computertechnologie en informatica maakt het mogelijk om productie wereldwijd aan te sturen. Hierdoor werd het mogelijk voor westerse monopolies om arbeid te globaliseren en door te breken op nieuwe goedkope arbeidsmarkten zoals in China, India, Latijns Amerika, enzovoorts. Ook wordt het mogelijk om dergelijke productie op te delen tussen locaties, wat moderne productieketens heeft gecreëerd. China is uitgegroeid tot een economische grootmacht. Dit gebeurde mede door het industriebeleid van de Communistische Partij van China, een enorme boerenbevolking die kon worden geproletariseerd en door de bereidheid van westerse bedrijven om te investeren in productiefaciliteiten, kennisoverdracht en toeleveringsketens.

Waar vroeger auto’s aan de lopende band werden geproduceerd in enkele fabrieken volgens het Ford model wordt er nu een ‘just in time’ productiemodel toegepast waarin onderdelen in verschillende fabrieken in verschillende landen, net op tijd om te verzenden naar de volgende fabriek. Zo kunnen bedrijven fabrieken hebben in wel 20 verschillende landen, en zelfs montage kan verspreid over meerdere landen gebeuren.

Dergelijke productieketens domineren de wereldmarkt. Dit heeft reusachtige economische groei veroorzaakt sinds de jaren 1980. Daarbij is het Mondiale Zuiden snel geïndustrialiseerd, maar onder compleet andere omstandigheden dan die van het Mondiale Noorden. In het Mondiale Zuiden zijn er geen industriële monopolies. In plaats daarvan zijn verschillende bedrijven in competitie om productie te leveren aan buitenlandse monopolies, welke daarmee een enorm deel van de winst kunnen oogsten. De onevenredige verdeling van welvaart tussen het Mondiale Noorden en Zuiden wordt daardoor in stand gehouden of zelfs vergroot.

De arbeidersklasse van het Mondiale Zuiden wordt daar het hardst door geraakt. Naast ongeschoolde productiearbeid vindt ook het overgrote deel van alle hooggeschoolde arbeid, van ingenieurswerk tot het raffineren van grondstoffen, vandaag de dag plaats in het Mondiale Zuiden. De oneven internationale verdeling van arbeid is nog nooit sterker geweest. Het is erg moeilijk voor deze arbeiders om loonsverhogingen te winnen. Er zijn miljoenen mensen wanhopig voor een baan, waardoor bijna elke arbeider makkelijk te vervangen is. Wanneer arbeiders zich organiseren worden ze hardhandig onderdrukt. Levensomstandigheden zijn hierdoor vaak vergelijkbaar met die van arbeiders in West-Europa in de 19de eeuw.

Deze productieketens zijn de grondslag van kapitalisme in de 21ste eeuw. De arbeid die over blijft voor werkers in het Mondiale Noorden wordt steeds meer gedegradeerd naar de lokale dienstensector, met name distributie en verkoop van producten. Daarnaast zijn de grootste arbeidssectoren voor hoogopgeleide arbeiders tegenwoordig de financiële sector en ingenieurswerk in gespecialiseerde sectoren zoals informatica, fossiele brandstof en de militaire sector. Ook de bouw blijft een belangrijke sector.

Deze bovenstaande internationale productieketens zijn zeer kwetsbaar. Enerzijds is het mogelijk voor monopolies in het Noorden om relatief vrij locaties te kiezen of te veranderen wanneer het hen schikt, anderzijds zijn globale crises lastig te vermijden. Dit werd erg duidelijk tijdens de COVID-19 pandemie. Productieketens werden opgebroken en er kwamen snel gebreken aan goederen en levensmiddelen door lockdowns en gesloten productielocaties. Dit veroorzaakte inflatie en lege schappen in winkels met alle gevolgen van dien.

De coronacrisis veroorzaakte ook in sneltreinvaart de digitalisering van de economie. De noodzaak van werken vanuit huis heeft een impuls gegeven aan de ontwikkeling van digitale platforms die dat op verschillende manieren faciliteren. Naast vergaderingsplatforms zoals Zoom gaat dit ook om platforms waar mensen worden ingehuurd onder flexcontracten en als zogenaamde ‘ZZP’er’. Hiermee worden arbeidsrechten verder omzeild en geërodeerd.

Digitalisering speelt over het algemeen een steeds grotere rol in de economie.

Een handjevol techbedrijven vallen nu onder de meest waardevolle bedrijven ter wereld en hebben in bijna elke sector een vinger in de pap. Overheden en andere bedrijven worden steeds afhankelijker van de digitale infrastructuur die in handen is van deze bedrijven. Daaronder vallen ook AI en de technologie die nodig is voor automatisering. Automatisering en AI bieden kansen voor de arbeidersklasse: het kan betekenen dat we minder hoeven te werken en daar hetzelfde voor terugkrijgen, omdat machines steeds meer van ons overnemen. Onder het kapitalisme betekent automatisering echter dat productie wordt opgeschaald en arbeiders op andere plekken worden ingezet. Waar bestaand werk wordt overgenomen door machines komen er vaak nieuwe, precairdere banen vrij. Het resultaat is niet alleen een groei in welvaartsongelijkheid, het gaat ook ten koste van het klimaat.

Voor digitalisering, automatisering, en de ontwikkeling van AI zijn zeldzame aardmetalen nodig waarmee bijvoorbeeld chips en batterijen geproduceerd worden. Deze grondstoffen zijn ook noodzakelijk voor de verduurzaming die ons moet redden van de klimaatcrisis. De manier waarop aardmetalen nu worden gewonnen draagt echter bij aan de vernietiging van de natuur. Daar komt bovenop dat deze grondstoffen grotendeels in het mondiale zuiden worden gewonnen. Dit gebeurt onder levensgevaarlijke omstandigheden en vaak met behulp van kinderarbeid of zelfs slavernij. De financiële productiekosten van techbedrijven en verduurzaming worden zo laag gehouden, maar dit gaat ten koste van mensenlevens in landen zoals de Democratische Republiek Congo. Verduurzaming en het tegengaan van de klimaatcrisis is belangrijk - juist ook voor de arbeidersklasse - maar op dit moment gebeurt dit over de rug van het Mondiale Zuiden.

Zeldzame aardmetalen en de ontwikkelingen van digitalisering en verduurzaming zijn ook belangrijke economische strijdterreinen voor de imperialistische machten van vandaag. China is in de laatste decennia opgekomen als sterke tegenhanger van de VS. De twee landen staan beide aan het hoofd van eigen imperialistische blokken die strijden om economische macht en invloedssferen voor kapitaalexport. De laatste jaren is deze strijd geïntensiveerd met onder andere hoge handelstarieven. Het beleid van China is echter minder gewelddadig of overheersend dan het Amerikaanse. Het Chinese imperialisme uit zich op het moment meer via economische en politieke wegen, mogelijk omdat zij nog niet de macht heeft om directe militaire confrontatie te winnen.

Terugkeer fascisme en reactionaire ideologie

Op politiek gebied zien we in de hele Westerse wereld een opkomst van extreemrechts. In bijvoorbeeld Duitsland groeit de AfD hard en slaan ze een steeds radicalere toon aan en in Engeland worden er massale racistische demonstraties georganiseerd. In de VS heeft de MAGA-beweging zich onder leiding

van Trump ontwikkeld tot een fascistische beweging: er wordt buiten de rechtsstaat getreden om de arbeidersbeweging te onderdrukken en ICE-agenten gaan als een Gestapo het land door om niet-witte Amerikanen te mishandelen, op te pakken en uit te zetten.

De oorzaak van de groei van extreemrechts is tweeledig: aan de ene kant verergeren de tegenstellingen van het kapitalisme zich en verlangt de arbeidersklasse naar een wereld voorbij het kapitalisme. Aan de andere kant is er sinds de ineenstorting van de Sovjet-Unie en de algemene verrechtsing van de communistische partijen geen sterke arbeidersbeweging meer die dit alternatief tot een serieuze optie kan maken. De ideologie die extreemrechts daarbij poneert, speelt ook in op de steeds heviger wordende tegenstellingen. Daarbij is zij echter reactionair, in plaats van progressief.

Deze groei van extreemrechts gaat hand in hand met een totaal gebrek van vertrouwen in de gevestigde politiek onder een groot deel van de bevolking. Dit gebrek aan vertrouwen is een resultaat van de neoliberale afbraak van sociale voorzieningen, arbeidsrechten, en de arbeidersbeweging. Daarnaast is het overgeslagen naar instanties zoals de VN en de ICJ, wiens morele bankroet en totale machteloosheid bloot is gelegd door de confrontatie met de genocide in Gaza. Dit versterkt onze positie tegenover internationale instituten, en betekent dat we steeds duidelijker en heviger ons af kunnen zetten tegen de gevestigde politiek.

De groei van extreemrechts is een dreiging voor minderheidsgroepen en voor onze beweging. Hoe verder deze ontwikkeling zich doorzet, hoe meer onze beweging onder druk komt te staan. Dit zien we al terug in de normalisatie van anti-demonstratierethoriek in Nederland en Europa, met name sinds de genocide in Gaza. Dit zorgt ervoor dat er steeds meer steun is voor bestaande anti-immigratiediensten zoals Frontex, maar ook dat de steun voor zogenaamde ‘remigratie’ groeit.

Het gebrek aan vertrouwen in de politiek biedt echter ook een kans: wij bieden een radicaal alternatief op de gevestigde politiek en hebben daadwerkelijk oplossingen voor de problemen van de arbeidersklasse. Dit geldt ook tegenover de VN: deze instelling kan en wil niets doen voor de arbeidersklasse; het is tijd om de macht zelf in handen te nemen. Een belangrijke taak voor onze partij zal dus zijn om uit te zoeken hoe we deze kans goed kunnen benutten.

De groei van extreemrechts gedachtegoed is ook nauw verbonden met sociale media. Het internet is in principe een mooi middel dat communicatie vergemakkelijkt en voor betere verbinding op nationaal en internationaal niveau kan zorgen. Sociale media verdraaien dit ideaal echter. Platformen zoals Instagram, YouTube, en

TikTok zijn compleet in handen van grootkapitaal en zo ontworpen om mensen verslaafd te maken. In plaats van oprechte verbinding creëren ze ‘engagement’ door controversiële content aan te bevelen zodat mensen langer doelloos op het platform blijven scrollen. Dit is weliswaar bruikbaar voor ons omdat het platforms biedt waarop ook onze propaganda makkelijk te verspreiden is. Toch blijven we er ondergeschikt aan de grillen van de kapitalisten - die ons met gemak kunnen censureren - en profiteren extreemrechtse kanalen hier op de lange termijn meer van dan wij. Dit is omdat extreemrechts gedachtegoed geen bedreiging vormt voor kapitaal en haar macht soms zelfs versterkt met extreem-patriarchale en racistische propaganda. We zien dit terug in de ‘manosphere’ die extreem seksistisch gedachtegoed verspreidt en de vele nationalistische, racistische accounts met grote aantallen volgers.

Sociale media vormen een enorme ideologische arena waarin bijna elk mens tegenwoordig actief is. Om die reden kunnen we het niet negeren en zullen we er gretig gebruik van moeten maken. Toch moeten we ons realiseren dat we er altijd 2-0 achter zullen staan en onze groei er snel afgenomen kan worden.

Ecologie en klimaatverandering

De afgelopen jaren zien we dat de doelstellingen van de liberale overheden om klimaatverandering tegen te gaan, steeds verder uit het zicht verdwijnen. De 1,5 tot 2 graden maximale opwarming die in het akkoord van Parijs in 2015 is afgesproken, is in stilte losgelaten. Als alle huidige plannen worden uitgevoerd, leidt dit tot een opwarming van 2,8 graden aan het eind van deze eeuw.

Er is dus meer nodig, maar bij elke tegenslag kiezen de burgerlijke politici voor de kant van het kapitaal. Toonaangevend hierbij zijn de plannen van de nieuwe Europese Commissie Von der Leyen II, die de Green Deal van Eurocommissarissen Frans Timmermans en Wopke Hoekstra los laten ten behoeve van de industrie. Ook grote fossiele bedrijven als Shell en BP hebben hun duurzaamheidsdoelstellingen laten varen.

Dit falen is ook concreet zichtbaar in Nederland. De Nederlandse industrie, goed voor ongeveer 40% van onze totale energieconsumptie, staat voor een enorme transitie-opgave. Het huidige nationale energieplan schiet hierin enorm tekort. Zonder massale, democratisch gecontroleerde investeringen in onder meer wind- en kernenergie, dreigt ofwel import van dure energie, ofwel het wegvallen van hele industriële sectoren en honderdduizenden banen. Het kapitaal biedt ook hier geen oplossing.

Het is essentieel dat wij bij onze positie op klimaatverandering niet enkel denken aan de gevolgen voor het westen. Westerse bedrijven moeten vergroenen en wij moeten inzetten op zowel het stoppen van klimaatverandering als op het voorbereiden op de gevolgen. Tegelijkertijd moeten wij de mondiale situatie niet uit het oog verliezen. De grootste effecten van klimaatverandering zullen namelijk op de schouders van werkers in het mondiale zuiden vallen. De verduurzaming van het westen mag niet ten nadele zijn van het mondiale zuiden.

De klimaattoppen blijken daarbij geen soelaas te bieden. Ze worden gedomineerd door de individuele belangen van landen en het mondiale noorden wil weinig inbinden. Zelfs wanneer er afspraken worden gemaakt, blijkt jaar na jaar dat landen deze niet nakomen. De logica van het kapitalisme dwingt hen nog steeds tot het verwoesten van de natuur. De oplossing is enkel te vinden in de mondiale strijd voor het socialisme, waarbij het kapitaal niet langer regeert, maar de belangen van de werkende mensen. Dat kan enkel behaald worden door strijd van de arbeidersklasse en de inrichting van de economie naar een gezamenlijk plan. Daar moeten wij voor pleiten: voor het socialisme als oplossing van de klimaatcrisis.

Toenemende internationale spanningen

De afgelopen jaren zijn de internationale spanningen sterk opgelopen. In de decennia na de val van de Sovjet-Unie heeft de NAVO zich sterk uitgebreid en Westers kapitaal heeft stukje bij beetje de invloedssfeer van Russisch kapitaal afgenomen. Met de inlijving van de Krim in 2014 en de inval in Oekraïne in 2022 heeft Rusland geprobeerd haar toegang tot Oekraïense grondstoffen en de haven van Sevastopol veilig te stellen, terwijl het westen Rusland deze toegang probeert te ontnemen en haar eigen toegang tot de door het Westen geliberaliseerde Oekraïense markt wil garanderen. Het westen deed dit zogenaamd voor ‘democratie’ en het Oekraïense recht op zelfbeschikking, maar dit soort waarden waren ver te zoeken wanneer het ging om Irak en Afghanistan of om Trumps dreigingen tegenover Groenland. Ruslands plundertocht heeft honderden duizenden levens in Oekraïne gekost, en het Westen heeft daaraan bijgedragen door Oekraïne te dwingen de oorlog door te zetten.

De oorlog in Oekraïne vindt plaats in de context van een conflict tussen de Amerikaanse en West-Europese imperialisten enerzijds en Rusland, maar vooral het opkomende imperialisme in China anderzijds. Het Chinese imperialisme maakt gebruik van de Russische handel in wapens en energie. Sinds de oorlog in Oekraïne is de oproep voor militarisering een stuk luider geworden. Zo heeft NAVO-baas Rutte geroepen dat we binnen vijf jaar klaar moeten zijn voor een grote oorlog en gaan Europese landen massaal investeren in de Amerikaanse wapenindustrie. Projecten zoals ‘ReArm Europe’ moeten de ‘defensieve capaciteiten’ van Europa vergroten en er wordt gesproken over de herinvoering

van de dienstplicht. Een nieuwe wapenwedloop is van start, en alles duidt erop dat het Westen zich klaarmaakt voor een grote confrontatie met China en haar bondgenoten.

In tegenstelling tot voorheen lijkt Europa zich niet direct naar de Amerikaanse belangen te voegen. Alhoewel de belangen van het Amerikaanse en Europese kapitaal nog steeds veelal overeenkomen, lijken er scheuren binnen het Westerse kapitaalblok te ontstaan.

In dat kader neemt ook agressie van de Verenigde Staten wereldwijd toe. Het Amerikaanse imperium staat onder druk en wordt met bruut geweld verdedigd. Het is geen toeval dat Venezuela - de grootste bron van olie voor de VS tijdens de Tweede Wereldoorlog - juist nu slachtoffer is van een imperialistische interventie. Via Venezuela zet de VS ook druk op Cuba, een van de laatste socialistische staten ter wereld. Het is belangrijk om waar mogelijk solidariteit met hen te tonen.

Verder probeert Trump door middel van handelsoorlogen haar strategische positie te verbeteren. Chips en de bedrijven die ze produceren spelen hier een bijzonder belangrijke rol in, aangezien deze noodzakelijk zijn voor moderne oorlogvoering en maar enkele bedrijven deze capaciteit hebben.

Naast Venezuela lopen de spanningen ook op andere plekken op rondom grondstoffen. De VS staat ondertussen bekend om haar agressieve invallen in olierijke landen. De wereldwijde imperialistische inmenging van andere landen is echter onderbelicht. Zowel China als Westerse landen proberen bijvoorbeeld toegang tot grondstoffen in Afrika in handen te krijgen.

Binnen het wankele wereldsysteem grijpen enkele sub-imperiale machten hun kansen om te groeien in macht en invloed. Hierbij gaat het in het bijzonder om de Verenigde Arabische Emiraten, Saudi-Arabië, Turkije en Ethiopië. Deze landen hebben aanzienlijke economische groei doorgemaakt in de 21ste eeuw en hebben een dusdanige kapitaalmassa bereikt om hun eigen pad in te slaan en zelf grootschalige investeringen te maken om hun eigen monopolies tot stand te brengen.

Al deze landen hebben de laatste jaren hun macht sterk uitgebreid. Turkije oefent directe invloed uit in Syrië sinds de machtsovername van HTS en breidt haar invloed uit in de Hoorn van Afrika. Dat gebied, met name Soedan en Somalië, is een belangrijke bron van grondstoffen voor de golfstaten. Tegelijkertijd oefent ook Ethiopië hier invloed uit. Dat land bouwt nu een grote dam op de Nijl, waarmee de belangrijkste waterbron voor Zuid-Soedan, Soedan en Egypte

onder druk staat. De spanningen in het Rode Zeegebied lopen dus snel op en er is een serieuze dreiging voor een bredere oorlog.

Ten slotte is er de koloniale bezetting van Palestina door Israël. Israël heeft met Westerse steun een genocide in Gaza gepleegt. Ook wordt de etnische zuivering op de Westerse Jordaanoever voortgezet. Ondanks wereldwijd protest blijft het Westen Israël steunen. Hiermee wordt blootgelegd dat de Westerse waarden van democratie en mensenrechten niets betekenen en enkel op hypocriete wijze ingezet worden. De koloniale etnostaat Israël krijgt volledige steun uit een combinatie van schuldgevoel voor de Tweede Wereldoorlog en de behoefte aan een imperialistische uitvalsbasis in het Midden-Oosten.

Veel bewegingen proberen zich tijdens deze periode af te scheiden van het Westen en worden daarvoor door het Westen aangevallen. Denk bijvoorbeeld aan Venezuela of Burkina Faso. Hierbij is de RSP altijd primair tegen het ‘eigen’ imperialisme. Dat geldt voor het hele Westen, maar in het bijzonder voor Nederland. Onze focus ligt dan ook op het bekritiseren van de rol van onze ‘eigen’ burgerlijke klasse. Hierbij bewaren we echter wel het recht op kritiek op het land dat zich vrij probeert te vechten, zeker wanneer het land in een invloedssfeer van een andere imperialistische mogendheid dreigt te vallen. De kritiek op het ‘eigen’ imperialisme blijft echter centraal staan. Dit is wat kritische steun voor de RSP inhoudt: om iets te steunen, ondanks dat we kritiek kunnen hebben op bepaalde aspecten ervan.

Nederland

De Nederlandse politiek heeft in de laatste 30 jaar een constante verschuiving naar rechts doorgemaakt, waardoor een aantal gevolgen van neoliberaal beleid nu tegelijk tot een crisispunt komen. Dit leidt tot een permanent gevoel van instabiliteit. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de wooncrisis, maar ook om bezuinigingen op sociale voorzieningen om de oorlogsmachine te bekostigen, een toename van de staatsschuld, toename van belastingen op arbeid en een afname van belastingen op kapitaal. Deze crisissen leiden tot een toename aan precariteit van de werkende klasse. Het is dan ook geen verrassing dat ook in Nederland het vertrouwen in de politiek in rap tempo is gedaald. Bijdragend aan het gevoel van instabiliteit is ook het steeds verder onder druk staande demonstratierecht in Nederland, waarbij geweld door de politie steeds vaker de norm wordt. Er bestaat toenemende repressie tegen groepen en individuen die zich uitspreken op een manier die niet past binnen het kader van de hegemoniale politiek.

Militarisering

De militarisering van Nederland wordt in volle gang gezet. Ons belastinggeld gaat direct naar de Amerikaanse wapenindustrie en er wordt ruimhartig gesproken over de heractivering van de dienstplicht. Geen enkele partij durft een standpunt tegen de NAVO in te nemen en vrijwel alle partijen gaan mee in de afbraak van sociale voorzieningen om te voldoen aan de 5% NAVO-norm. De rest van links heeft hier vrede mee gesloten. Hoogstens wordt gevonden dat financiering Europees moet zijn (PvdA/GL/PvdD), niet ten koste mag gaan van sociale voorzieningen (PvdD), of dat wapenbedrijven in staatshanden moeten zijn (SP). De kans dat zij daadwerkelijk verzet tegen militarisering en de NAVO zullen organiseren is minimaal.

De RSP moet militarisering hard bestrijden, onder andere door te organiseren tegen de herinvoering van de dienstplicht en tegen de aanstaande bezuinigingsrondes.

Daarnaast speelt Nederland en specifiek Rotterdam een belangrijke rol als doorvoerhaven voor Amerikaanse wapens en militairen die richting Oost-Europa gaan. Ook op andere plekken is Nederlandse betrokkenheid bij Westers imperialisme duidelijk zichtbaar. Zo zijn Nederlandse bedrijven samen de grootste investeerders in de Israëlische bezetting van Palestina.

Deze oorlogen zijn de uitkomst van de kapitalistische rooftocht en komen de arbeidersklasse op geen enkele manier ten goede. Verzet tegen (inter)imperialistische oorlog is een van de kernpunten van revolutionair socialisme en zal een van onze belangrijkste taken zijn nu dit weer orde van de dag wordt.

Klimaat in Nederland

Het staat er slecht voor met de Nederlandse natuur. In de laatste 30 jaar is de insectenpopulatie met meer dan 76% afgenomen en ook de waterkwaliteit staat onder druk. Een belangrijke oorzaak voor deze problemen is de intensieve landbouw en de bijbehorende stikstofuitstoot. De Nederlandse politiek worstelt hier al jaren mee: rechtse regeringen zijn terughoudend in het opleggen van regels op boerenbedrijven en de kleinburgerlijke boeren schuwen op hun beurt geen geweld om hun positie te beschermen.

De sloop van het milieu is onlosmakelijk verbonden met de klimaatcrisis. Ook hierin handelt de Nederlandse regering zwak: opgestelde plannen worden afgezwakt en afgeschaft en beleid wordt teruggedraaid. Het is vrijwel zeker dat de klimaatdoelen voor 2030 niet worden gehaald. Het gevolg hiervan zien we nu al in Nederland: er valt amper sneeuw; onze grondwatervoorraad staat onder druk door

droge zomers; en we zien ondanks projecten zoals ‘ruimte voor de rivier’ steeds vaker overstromingen die grote delen van Nederland schaden. De klimaatcrisis vormt een acute dreiging voor het voortbestaan van grote delen van Nederland en voor de levens van een groot deel van de wereldbevolking. Om die redenen zullen we dit onderwerp altijd in acht moeten nemen.

Leven en werk

De kosten van leven zijn sterk toegenomen in de afgelopen jaren. Tijdens de coronacrisis zagen we een torenhoge inflatie, terwijl er amper loonstijging is geweest. Boodschappen zijn vele malen duurder geworden, treinkaartjes kosten bakken met geld, huren schieten omhoog en de meeste jongeren kunnen vergeten dat ze ooit in staat zullen zijn een huis te kopen. De beloning die men terugkrijgt voor geleverde arbeid is in korte tijd enorm afgenomen.

Hier wordt nog een schepje bovenop gedaan om de NAVO-norm te financieren. Er zijn grote bezuinigingen aangekondigd op onder andere de zorg en het onderwijs. Toegang tot hoger onderwijs wordt verder beperkt tot een aanbesteding voor de elite en de al gebrekkige zorg wordt nog verder afgebroken. Wederom zijn arbeiders hier het slachtoffer van, want met genoeg geld kopen de rijken toegang tot goed onderwijs en goede zorg. De RSP zal zich moeten inzetten voor het belang van de arbeidersklasse en duidelijk moeten maken dat onze rechten en voorzieningen worden afgenomen ten behoeve van de kapitalisten.

Sociale en politieke ontwikkelingen

De afgelopen jaren is de politieke samenstelling van Nederland veranderd. Belangrijk is hierbij de afbraak van vertrouwen in de politiek. Bijna zeventig procent van de mensen heeft (heel) weinig vertrouwen in de politiek. Dit laat een belangrijk tekort van de huidige partijen zien, die geen vertrouwen van de werkende mensen kunnen winnen.

Tegelijkertijd is er geen sterke arbeiderspartij die de arbeidersklasse een pad vooruit kan bieden. Met de stijgende spanningen en het weinige vertrouwen in de politiek, gaan mensen op zoek naar zondebokken. In de eerste plaats zijn migranten hier het slachtoffer van, maar reactionaire ideologie bevat ook grote seksistische en homofobe elementen.

Ondanks de afwezigheid van een sterke arbeiderspartij voelen de liberale partijen dat de tegenstellingen steeds groter worden. Daarom worden er tegenwoordig allerlei censuurwetten opgetuigd en wordt het demonstratierecht ingeperkt. Dit is een aanval op de rechten van de arbeidersklasse, waar de RSP

tegen ageert.

Dit alles gaat gepaard met ontwikkelingen op het vlak van sociale cohesie, waarbij mensen steeds minder contact met elkaar hebben. Dit zorgt voor steeds meer politieke bubbels. Een belangrijke oorzaak hiervan is sociale media.

Media zoals kranten en nieuws, die vroeger belangrijker waren, zorgden ervoor dat mensen grotendeels dezelfde informatie tot zich namen. Tegenwoordig heeft iedereen een ander algoritme en zijn de bronnen die mensen gebruiken veel uiteenlopender. Dit betekent dat wij ons als partij ook minder moeten focussen op traditionele media, en meer op online media, die meer mensen kunnen bereiken. Wanneer de RSP fysieke media gebruikt, moet dit met grote mate van diepgang zijn.

De arbeidersbeweging

Het programma van de RSP is ons voorstel aan de arbeidersklasse waarmee zij haar historische taak kan volbrengen. Essentieel hierbij is de ontwikkeling van arbeidersorganisaties, die de klasse weten te organiseren. Verschillende organisaties hebben raakvlakken met punten uit ons (minimum)programma. Niet al deze organisaties zijn expliciet arbeidersorganisaties, maar organiseren wel delen van de arbeidersklasse.

Daar waar de arbeidersklasse zich organiseert moet de RSP aanwezig zijn, zodat we niet buiten de georganiseerde arbeidersklasse staan maar hierin geworteld zijn. Alleen waar we geworteld zijn kunnen we het gevecht aangaan deze organisaties (om) te vormen tot democratische klassenonafhankelijke arbeidersorganisaties die uiteindelijk niet alleen deeleisen op hun eigen terrein omarmen maar ons gehele minimum- en maximumprogramma.

De vakbeweging

In de strijd voor haar democratische rechten, haar materiële eisen en in de strijd voor socialisme heeft de arbeidersklasse juist nu sterke massa-organisaties en vakbonden nodig. Door ingrijpen van de staat, de ondernemingskamer, wordt de belangrijkste vakbond, de FNV, ondergeschikt gemaakt aan de staat. Leden wordt het recht ontnomen om zelf, binnen haar eigen structuren, zelfstandig haar leiding te kiezen.

De structuur die de FNV had, tot het ingrijpen door de ondernemingskamer, kwam voort uit de crisis binnen de FNV ten aanzien van het AOW-akkoord van 2011,

waarbij een overgrote meerderheid van de leden in een referendum tegen dit akkoord stemden (meerderheden bij

FNV Bondgenoten en ABVAKABO) en de federatieraad (één stem per bond) voor. Hier kwam, na het akkoord van Dalfsen, de ongedeelde FNV uit voort. Deze democratisering was losgekoppeld van de ontwikkeling van de kaderorganisatie in de (sub)sectoren, die in het laatste decennium meer en meer irrelevant is geworden. De 'FNV-bestuurscrisis' of beter de coup van het managementteam van de werkorganisatie had niet kunnen gebeuren zonder de zwakte van de kaderorganisatie.

De worteling van de RSP in de vakbeweging is nog zwak. Alleen als meer RSP leden kaderlid worden op hun eigen bedrijf of binnen hun (sub)sector kunnen we sterker geworteld raken binnen de vakbeweging. Democratisering van de vakbond en opbouw van kaderwerk, in eerste instantie in de bedrijfsafdeling en de subsector, gaan hand in hand. In bedrijfsafdelingen en subsectoren, omdat op deze niveaus de meeste kaderleden actief zijn. Hierbij komt dat het gebrek aan democratie, uitsluiting van kaderleden en intimidatie op deze niveaus het meest concreet duidelijk worden en daarmee ook de strijd voor democratie.

Om isolatie van strijdbare kaderleden te voorkomen is het belangrijk dat de FNV haar solidariteitswerk versterkt. Hierin kan de RSP een belangrijke rol vervullen, ook door RSP-leden die niet direct kaderlid in bedrijfsafdeling of subsector kunnen worden.

Bij de verkiezingen voor het ledenparlement zijn meer jonge strijdbare leden (vanuit Vakbondsleden Solidair met Palestina) van dit gremium lid geworden. Hun gebrek aan binding met de lagere niveaus heeft de vakbond echter niet strijdbaarder gemaakt en de afbraak van democratie niet kunnen voorkomen. De strategie van het verwerven van posities heeft daarmee aantoonbaar gefaald. De RSP zal daarom deze strategie met betrekking tot de verkiezing van de sectorraden in 2027 afwijzen. Binnen het netwerk FNV Democratisch zullen we moeten duidelijk maken dat er geen quick fix is voor de democratie binnen de FNV. Democratisering lukt alleen door worteling in de laagste niveaus van de organisatie, wat versterkt kan worden door de ontwikkeling van vakbondssolidariteit.

Feminisme

Feminisme als politieke beweging is voor het eerst in lange tijd aan het opbloeien. Vorig jaar zagen we dat de Dolle Mina’s razendsnel groeiden en feminisme tot een primair punt op de politieke agenda maakten. Ook zien we

steeds meer kleinere feministische groepen opkomen die zich uitsluitend met dit thema bezig houden. Het opbouwen van de feministische beweging is op zichzelf van groot maatschappelijk belang, waarbij de rol van de Dolle Mina’s belangrijk is in het 'mainstream' maken van feministische thema’s.

De Dolle Mina’s zijn echter vooral horizontaal georganiseerd zonder een centrale lijn en visie. De verschillende afdelingen lijken grotendeels onafhankelijk te werken, met persoonlijke banden onderling als primair bindingsmiddel. Hierdoor spelen er ook vele verschillende politieke visies op feminisme. De andere kleinere groepen functioneren eveneens grotendeels onafhankelijk van elkaar, hoewel ze wel vaak samen organiseren.

De RSP en ROOD zouden hierin een grotere rol kunnen spelen als centrale organisatie en door het marxistisch feminisme te brengen naar de bredere feministische beweging. Het ‘femsoc netwerk’ kan hierin een grotere rol spelen, maar feminisme moet vooral gedragen worden op elk vlak binnen de partij.

Palestina

De Palestinabeweging was misschien wel de meest actieve en relevante beweging van de laatste jaren. Het is een beweging die expliciet voor een internationalistisch standpunt uitkomt en op een revolutionaire manier breekt met imperialisme en kolonialisme.

Voor veel mensen heeft werking in de Palestinabeweging ertoe geleid dat zij gewapend verzet meer durven te steunen. Dit is positief en biedt kansen voor de RSP, gezien dit geluid weinig vertolkt wordt binnen de gevestigde politieke partijen. De Palestinabeweging kan daarnaast bestudeerd worden om te ontdekken hoe deze verandering heeft plaatsgevonden.

Tegelijkertijd zijn veel mensen van de Palestinabeweging vervreemd. Vooral de studenten-encampmentgroepen hebben veel mensen afgestoten. De afgelopen jaren heeft zij namelijk vaak zonder sterke basis té radicale acties uitgevoerd, waarbij veel docenten of minder radicale demonstranten niet geradicaliseerd, maar afgekeerd zijn. Daarom zijn de meeste encampmentgroepen erg klein, hebben de leden sterke sociale banden met elkaar, en zijn ze vaak relatief clandestien. Daarom is worteling in de encampments op dit moment lastig.

De ‘Stad4Palestina’-groepen zijn echter vaak minder geheimzinnig. Zij zijn vooral bezig met protesten en het organiseren van gemeenschapsavonden. Binnen deze groepen zijn vaak meer werkende mensen actief. Deze zijn daarom logischer om in te wortelen.

De afgelopen jaren hebben we gemerkt dat pogingen om de beweging te democratiseren niet vruchtbaar waren. Dit kwam vooral door onze insteek: we zagen democratisering van een beweging grotendeels als een politiek proces, waarbij we de sociale aspecten ervan te vaak onderschatten.

Onze primaire taak in de Palestinabeweging is op dit moment daarom banden leggen met vooruitstrevende activisten ervan en hen een socialistische, anti-imperialistische analyse bijbrengen. Het democratiseren van de bewegingen berust grotendeels op het opleiden en tot socialist maken van steeds grotere aantallen vooruitstrevende activisten. Het is het waard om ons als RSP te mengen in Palestinagroepen, maar enkel wanneer de lokale afdeling de inschatting maakt dat dit nuttig is.

Antimilitarisme

De antimilitaristische beweging in Nederland is relatief zwak vergeleken met onze buurlanden. Toch zijn er de afgelopen 1,5 jaar stappen gezet. In de aanloop naar de NAVO-top zijn niet alleen wijzelf bezig geweest, maar werd ook De Nieuwe Vredesbeweging opgericht, ontstonden er antimilitaristische initiatieven binnen de Partij voor de Dieren, PvdA-GL en de FNV, werd de SP weer iets kritischer op de NAVO, en besteedden ‘alternatieve nieuwskanalen’ zoals Links in het Nieuws en Left Laser veel aandacht aan het onderwerp. Het taboe op antimilitarisme werd minder vergeleken met de situatie kort na de invasie van Oekraïne. Uit opiniepeilingen blijkt bijvoorbeeld dat een significante minderheid zich verzet tegen de nieuwe NAVO-norm, en er lijkt een groeiende groep te zijn die kritisch staat tegenover de toenemende militarisering.

De Nieuwe Vredesbeweging

De Nieuwe Vredesbeweging (NVB) is momenteel een van de weinige organisaties buiten de RSP die expliciet tegen de militarisering is. Hun doel is om algemeen te mobiliseren tegen de toenemende defensiebudgetten en het militaristische sentiment in de samenleving. Hun politieke insteek blijft rusten op het prediken van pacifisme, waarbij ze het vooral hebben over diplomatieke oplossingen en de 'menselijke kosten' van oorlogsvoering. Hierbij schetsen ze wel kritiek op de miljardenindustrie van de wapenhandel en hoe de kosten bij de werkende mensen terechtkomen, maar liggen de oplossingen voor deze klassenstrijd bij het voeren van dialoog en de-escalatie.

Het platform NVB is voornamelijk een samenkomst van verschillende groeperingen zoals XR Justice Now, Stop Wapenhandel, maar ook The Hague Peace Project. Deze overkoepelende structuur ziet zichzelf als de voortzetting van de oude

vredesbeweging en heeft dus ook één op één dezelfde politieke insteek overgenomen. De basis van hun werkzaamheden ligt voornamelijk bij een kleine kerngroep die bekend is in de NGO-wereld. Ze proberen sinds een paar jaar de overkoepelende structuur om te zetten in lokale actiecomités. Deze vorm is vergelijkbaar met andere NGO-projecten in het maatschappelijk middenveld van de afgelopen jaren: de Klimaatmars, de Dolle Mina’s en meer. Op termijn verwachten ze actiegroepen te kunnen uitbreiden in andere regio’s. Voor nu zijn ze actief in Amersfoort, Den Haag, Friesland, IJssel, Leiden, Nijmegen en Utrecht.

FNV voor vrede

Dit initiatief ligt bij verschillende kaderleden van de FNV. Deze waren onder andere al actief in de activistische en kritische kringen van de vakbond. Het werd opgezet met het idee dat er intern zou geagiteerd worden tegen de militarisering, met een wens om de vakbond antimilitaristische standpunten in te laten nemen.

Op termijn zou deze groep een uiterst geschikte springplank zijn om het antimilitaristische werk te koppelen aan de werkvloer. Deze groep zou aan de gang kunnen gaan met politieke eisen zoals 'desinvesteringen in de wapenhandel vanuit de pensioenfondsen' of een herstart maken van de bond van dienstplichtigen. Voor nu is het duidelijk dat de richtingenstrijd die plaatsvindt door de interne sloop van de vakbonds democratie alle aandacht opeist. De kaderleden hebben één informatieavond op gang gezet met een aardige aanwas, maar zijn nog niet instaat geweest om dit te vertalen in verdere opbouw.

Wonen

Huurdersbewegingen

De woonbeweging is groot en diffuus. Er zijn lokale huurdersverenigingen, sommige activistisch, sommige allang blij dat ze af en toe op de koffie met hun huisbaas mogen. Er zijn stedelijke samenwerkingsverbanden met deelnemers van diverse pluimage: GLPvdA’ers, NCPN’ers, anarchisten, etc. Er zijn landelijke koepelorganisaties waar zowel beroepsactivisten als echte huuractivisten inzitten.

Omdat de RSP zich moet toeleggen op het mobiliseren en organiseren van huurders, kunnen we ons oriënteren binnen deze wildgroei aan organisaties; naast lokale huurdersverenigingen, waarop onze afdelingen het beste zicht hebben, blijven er dan namelijk twee organisaties over: de Woonbond en de Bond Precaire Woonvormen (BPW).

De Woonbond

De Woonbond heeft de reputatie van een zouteloze lobbyorganisatie, en dat is niet geheel onverdiend. Toch is er binnen de Woonbond ook ruimte voor politiek. Niet alleen heeft zij zich anderhalf jaar geleden uit protest teruggetrokken uit het neoliberale onderonsje tussen woningcorporaties en overheid, de zogenaamde Nationale Prestatieafspraken. Ook horen wij verhalen van verschillende huurdersverenigingen die zich activistisch opstellen en zich daarbij goed gesteund voelen door de Woonbond. Of, en zo ja in welke mate, interventie binnen de Woonbond zin heeft, zal komend jaar uitgezocht moeten worden door leden die daartoe initiatief willen nemen.

De Bond Precaire Woonvormen (BPW)

De BPW heeft de reputatie van actie naar actie te leven, en dat is niet geheel onverdiend. Vaak komt de BPW niet verder dan het schrijven en overhandigen van petities. Toch zijn er vlakken waar de RSP met de BPW kan samenwerken. De BPW heeft kennis over precaire woonvormen die nuttig kan zijn voor afdelingen die actievoeren rondom dit onderwerp. De BPW voegt in veel gevallen weinig toe aan een actie, en blijkt dan ineffectief als het gaat om mensen activeren.